
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מוחמד והיהודים - לתולדות העימות הטראגי - 16210

תאריך עדכון אחרון 28-04-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: שפה וספרות ערבית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: א. ספרא

מורה אחראי על הקורס (רכז): מיכאל לקר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: lecker@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: קביעה באמצעות הדוא"ל

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

לימוד פרק מרכזי בחיי הנביא מוחמד, הלא הוא העימות הטראגי בינו לבין היהודים שחיו בעיר אלמדינה (ית'רב) ובנאות המדבר של החג'אז.

מטרות הקורס:

להעניק לתלמידים ידע בכמה נושאים: חצי האי ערב בתקופת מוחמד, יישובי היהודים והעימות עם מוחמד.

לפתח הבנה וכלים ביקורתיים לגבי היתרונות והחסרונות של ספרות האסלאם כספרות היסטורית.

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבדיל בין עיקר וטפל בספרות הקדומה של האסלאם.
להבחין בין נתוני יסוד שאינם ניתנים לזיוף לבין ידיעות בעייתיות כמקורות היסטוריים. לשכלל את הבנת המתרחש במזרח התיכון המודרני.

דרישות נוכחות (%) :

70%

שיטת ההוראה בקורס: קריאה מוקדמת של החומר הביבליוגרפי, הרצאה פרונטלית ודיון בכיתה ובפורום שבאתר הקורס.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. יישובי היהודים בחצי האי ערב
2. מכה ערב האסלאם: מסחר בינלאומי לצד יזמות חקלאית
3. ית'רב/אלמדינה: תמורות פוליטיות לפני בוא האסלאם
4. ההג'רה של מוחמד (ספטמבר 622 לספה"נ): האם בא מוחמד כדי להשכין שלום? האם עמדו הביזנטים והע'סאנים מאחורי ההג'רה?
5. מוחמד תוקע יתד בעיר ש"נעלמה" זוהרה
6. הסכמים עם השבטים היהודיים הגדולים ו"הסכם האומה"
7. התחלת העימות עם היהודים
8. השבט היהודי קיינוקאע: אפולוגטיקה והיסטוריה
9. המצודה של השבט היהודי אלנצ'יר ושלבי המלחמה נגדו
10. הטבח בשבט היהודי קורייט'ה
11. הסכם חודייביה וכיבוש ח'יבר
12. "הטבח הקטן": בני אבו אלחוקייק בח'יבר
13. המחקר על חיי הנביא מוחמד ותקופתו לאן?

חומר חובה לקריאה:
היו קנדי, מוחמד והח'ליפות, 1-45

מיכאל לקר, מוחמד והיהודים, ירושלים: בן צבי, תשע"ד

מ"י קיסטר, הטבח בבני קורית'ה: עיון מחודש במסורת, בתוך: מחקרים בהתהוות האסלאם, 77-98

חומר לקריאה נוספת:
ח"ז הירשברג, ישראל בערב, תל אביב: מסדה, תש"י

Haggai Mazuz, *The Religious and Spiritual Life of the Jews of Medina*, Leiden: Brill, 2014

מייקל קוק, מוחמד, פרק ז, ח, 65-86

F.E. Peters, *The Quest of the Historical Muhammad*, *International Journal of Middle East Studies* (1991), 291-315

Robert Hoyland, *Writing the biography of the Prophet Muhammad: Problems and solutions*, *History Compass* 5 (2007), 581-602

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי:
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
גשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
נושאים להרחבה:

עבודת אלילים בחצי האי ערב בכלל ובית'רב בפרט
התהוות הביוגרפיה של הנביא מוחמד
מוצאם של יהודי ערב
יהודי אלמדינה, מנהגים, אמונות ודעות

